

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/343/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312218005
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Molnárová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312218005.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti výzve Okresného súdu Nitra č. k. 8C/7/2013-126 zo dňa 29. januára 2015 a proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 8C/7/2013-141 zo dňa 27. apríla 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 8C/7/2013-141 zo dňa 27. apríla 2015 potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvého stupňa výzvou č. k. 8C/7/2013-126 zo dňa 29. 01. 2015 uložil navrhovateľovi, aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy zaplatil súdny poplatok za dovolanie, ktorý je 40,- eur. Právny zástupca navrhovateľa výzvu súdu prevzal poštou doporučené do vlastných rúk) dňa 13. 03. 2015 a formou zaručeného elektronického podpisu podal dňa 20. 03. 2015 odvolanie.

2. Súd prvého stupňa napadnutým uznesením č. k. 8C/7/2013-141 zo dňa 27. 04. 2015 zastavil dovolacie konanie o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania, pričom o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil citáciou ustanovení § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, písm. a/, § 5 ods. 1, písm. a/, § 6 ods. 2, § 10 ods. 1, § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu. Uviedol, že súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa proti odporcovi vo veci samej a na odvolanie navrhovateľa odvolací súd, t. j. Krajský súd v Nitre, rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Navrhovateľ podal proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, a následne ho cestou jeho právneho zástupcu súd prvého stupňa výzvou vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania v sume 40,- eur v lehote 10 dní, pričom ho poučil o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku za dovolanie. Predmetná výzva bola navrhovateľovi doručená dňa 20. 03. 2015. Konštatoval, že nakoľko navrhovateľ súdny poplatok za dovolanie nezaplatil v lehote 10 dní a ani do rozhodnutia súdu, v danej veci bolo potrebné konanie zastaviť.

Proti výzve a uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolania navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý ich navrhol zrušiť. Uviedol, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, ale nie ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Konštatoval, že podal odvolanie proti rozsudku a proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, a nie žalobu.

Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnej poplatku, preto navrhovateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 03. 2007 v konaní pod sp. zn. 4 Cdo 39/2007, v zmysle ktorého "za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy". Zdôraznil, že v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Namietal, že poplatková povinnosť mu bola uložená v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov v prípade, keď ju nemal. Ďalej uviedol, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. Ak je účastníkovi konania v rozpore s vyššie citovaným zákonom ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale rovnako tak porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1, písm. a/ Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Ďalej navrhovateľ v podanom odvolaní poukázal na ust. § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01. 10. 2012, konanie sa teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1, písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Pokiaľ ide o odvolanie proti uznesením č. k. 8C/7/2013-141 zo dňa 27. 04. 2015, ktorým súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie, navrhovateľa poukázal na to, že Okresný súd Komárno pristúpil k zrušeniu uznesení o uložení povinnosti zaplatiť súdy poplatkov za podané odvolanie podľa položky 7a (uznesenie zo dňa 16. 10. 2013 v konaní pod sp. zn. 8C 842/2012). Neexistuje teda legálna povinnosť navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, a preto nemôže existovať ani dôvod na zastavenie konania pre nespĺnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods.1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 212 ods. 1 OSP) navrhovateľa prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 27. 04. 2015, ktorým súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie, je potrebné podľa ust. § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť, pričom takto rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1, písm. a/, ods. 4, veta prvá, vyššie citovaného zákona, poplatníkom je:
a/ navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu,
V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1, písm. a/ vyššie citovaného zákona, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1, 2 vyššie citovaného zákona, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 17 ods. 2 vyššie citovaného zákona, poplatok za odvolanie a dovolanie podané po nadobudnutí účinnosti tohto zákona sa vyrubuje vo výške určenej týmto zákonom.

Podľa § 18ca vyššie citovaného zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu, zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20 eur.

Súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. Účelom súdnych poplatkov je aspoň čiastočná úhrada nákladov spojených so súdnym konaním zo strany účastníkov konania. Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu. V odvolacom i v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie alebo dovolanie. Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ. Sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá v odvolacom konaní vo veci samej a poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Odvolací súd zo spisu súdu prvého stupňa zistil, že navrhovateľ sa podaným návrhom na súd dňa 28. 09. 2012 domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánom verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Súd prvého stupňa o návrhu rozhodol rozsudkom č. k. 8C/7/2013-45 dňa 22. 01. 2014 tak, že návrh zamietol a odporcovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Navrhovateľ s uvedeným rozsudkom nebol spokojný, a preto využil svoje právo na podanie opravného prostriedku (odvolanie). Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 19. 11. 2014 č. k. 6Co/323/2014-89 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd uviedol, že v čase podania žaloby na súd, t. j. do 30. 09. 2012 bolo súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku (§ 4 ods. 1, písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch). Zmena nastala od 01. 10. 2012, kedy bolo predmetné ustanovenie zrušené novelou zákona o súdnych poplatkoch, a to zákonom č. 286/2012 Z. z. Citovanou novelou zákona o súdnych poplatkoch bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písmeno k/ a do Sadzobníka súdnych poplatkov bola za položku 7 opätovne vložená položka 7a/, v zmysle ktorej zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym postupom zákonodarca stanovil súdny poplatok 20,- eur.

V súvislosti s povinnosťou platiť súdny poplatok vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je potrebné poukázať na to, že vyššie citovaný zákon do novely vykonanej zákonom č. 621/2005 Z. z. upravoval v ust. § 4 ods. 1, písm. c/ vecné oslobodenie od poplatku v konaniach vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, čo znamená, že tieto konania boli oslobodené od súdneho poplatku. Uvedená novela s účinnosťou od 01. 01. 2006 toto vecné oslobodenie vypustila a zároveň do Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov bola zavedená položka 7a a taktiež bol zavedený nový súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Zákomom č. 273/2007 Z. z. (novela zákona č. 71/1992 Zb.) s účinnosťou od 01. 07. 2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie od súdneho poplatku pre súdne konania vo veciach

náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku a zároveň bola vypustená položka 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Tento stav platil do 30. 09. 2012.

Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že od 01. 10. 2012 (zmena nastala zákonom č. 286/2012 Z. z.) konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od súdnych poplatkov. Keďže dovolacie konanie sa v predmetnej veci začalo podaním dovolania zo dňa 14. 01. 2015 (doručené súdu prvého stupňa dňa 16. 01. 2015), nemožno na dovolacie konanie aplikovať ust. § 4 ods. 1, písm. k/ vyššie citovaného zákona v znení účinnom do 30. 09. 2012 (v zmysle prechodného ustanovenia § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov), ale je potrebné aplikovať ustanovenia zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom v čase začatia odvolacieho alebo dovolacieho konania, keďže súd môže súdny poplatok vyrubiť a vymáhať až po vzniku poplatkovej povinnosti. Povinnosťou navrhovateľa bolo teda zaplatiť súdny poplatok pri podaní dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 19. 11. 2014 č. k. 6Co/323/2014-89, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým zamietnutý návrh navrhovateľa zo dňa 21. 09. 2012 (podaný na súd dňa 28. 09. 2012), ktorým sa od odporcu domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu ním tvrdený nesprávny úradný postup Okresného súdu Levice ako exekučného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9Er/544/2010.

Odvolací súd k výroku potvrdzujúceho uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 27. 04. 2015 konštatuje, že navrhovateľovi ako poplatníkovi (dovolateľovi) podľa ust. § 2 ods. 4 veta prvá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov účinnom v čase začatia dovolacieho konania (16. 01. 2015) tak v súvislosti s podaním dovolania v predmetnej veci vznikla poplatková povinnosť s poukazom na ust. § 5 ods. 1, písm. a/ vyššie citovaného zákona v sume podľa § 6 ods. 1, 2 zákona o súdnych poplatkoch v spojení s položkou č. 7a/ Sadzobníka súdnych poplatkov a § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, lebo dovolacie konanie je mimoriadnym konaním, v ktorom dovolací súd rozhoduje o dovolaní. Odvolací súd poukazuje na to, že zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na súde prvého stupňa a konaním na súde druhého stupňa (odvolacím konaním) a dovolacím konaním, ktoré je mimoriadnym konaním (súdny poplatok je vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku), preto sa poplatková povinnosť za podané odvolanie, ako i dovolanie posudzuje podľa právneho stavu platného v čase začatia konkrétneho konania (odvolacieho alebo dovolacieho konania).

Navrhovateľ podal dovolanie dňa 16. 01. 2015 a v tento deň sa začalo dovolacie konanie, pričom ale súdny poplatok za dovolanie nezaplatil. Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď vyrubil navrhovateľovi za podané dovolanie súdny poplatok, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti (t. j. v čase podania dovolania) a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 40,- eur s poukazom na ust. § 6 ods. 2 vyššie citovaného zákona (teda dvojnásobok poplatku stanoveného v Sadzobníku súdnych poplatkov - položka 7a, t. j. 20,- eur). Navrhovateľ ako dovolateľ spolu s podaným dovolaním proti rozsudku odvolacieho súdu zákonom stanovený poplatok nezaplatil a neurobil tak ani na základe výzvy súdu zo dňa 29. 01. 2015. Súd prvého stupňa na danú vec správne aplikoval prechodné ustanovenie § 18ca zákona o súdnych poplatkoch a vec správne posúdil po právnej stránke, odvolací súd nezistil omyl aplikácie práva pri predpísaní súdneho poplatku navrhovateľovi v súvislosti s podaním odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa a podania dovolania proti rozhodnutiu súdu dovolacieho súdu v danej veci.

Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za podanie dovolania podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

Zo spisu vyplýva a nie je sporné, že po podaní dovolania navrhovateľom súd prvého stupňa výzvou zo dňa 29. 01. 2015 (na č. l. 126 spisu) vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie v sume 40,- eur v lehote 10 dní odo dňa doručenia tejto výzvy, a to podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, proti ktorej navrhovateľ podal odvolanie, hoci výzva na zaplatenie súdneho poplatku nie je rozhodnutím v zmysle ust. § 201 OSP, ktoré by bolo možné napadnúť odvolaním a takéto poučenie o opravnom prostriedku z tejto výzvy ani nevyplýva. Odvolací súd preto podanie navrhovateľa zo dňa 19. 03. 2015, ktoré navrhovateľ označil ako "odvolanie proti uzneseniu", považoval iba za stanovisko

navrhovateľa k poplatkovej povinnosti a nerozhodoval o tomto podaní označenom ako odvolanie, nakoľko neboli splnené podmienky odvolacieho konania. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že po podaní dovolania navrhovateľom proti rozsudku odvolacieho súdu, súd prvého stupňa skúmal podmienky dovolacieho konania, okrem iného i podmienku vyplývajúcu zo zákona o súdnych poplatkoch, a keďže navrhovateľ s podaním dovolania si nespĺnil svoju povinnosť uloženú mu v § 6 ods. 1, 2 zákona o súdnych poplatkoch, súd postupom podľa § 10 ods. 1 vyzval poplatníka (navrhovateľa) na zaplatenie poplatku splatného podaním dovolania, a to citovanou výzvou, v ktorej bol navrhovateľ riadne poučený o následkoch nezaplatenia predpísaného súdneho poplatku za podané dovolanie v lehote určenej súdom pod následkom zastavenia dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.